

Работна програма на секция NAT 2023—2025 г.

I. Контекст

- **Многобройните и взаимосвързани глобални кризи**, пред които сме изправени — последиците от пандемията от COVID-19, извънредните ситуации в областта на климата и биологичното разнообразие (които оказват въздействие и върху нашите системи за производство на храни), кризата, свързана с разходите за живот, и последиците от конфликтите в Украйна и на други места — ще продължат да оказват влияние върху работата на секция NAT по време на половината мандат от 2023 г. до 2025 г. По-специално секция NAT ще трябва да продължи да отразява последиците от войната в Украйна в различните области на дейност на секцията.
- **Европейският селскостопански и хранително-вкусов сектор** положи големи усилия по време на пандемията и успя да поддържа равнище на предлагане по всяко време, за да отговори на нуждите на населението. Дори през тези месеци на енергийна криза и прекъсвания на доставките, причинени до голяма степен от нахлуването в Украйна, секторът продължава да отговаря на търсенето. През втората половина на мандата секция NAT трябва да продължи да работи за укрепване на системата на хранително-вкусовата промишленост, като вземе предвид всички участници в агрохранителната верига, така че тя да продължи да реагира ефективно, като консолидира стратегическата си роля и гарантира своята устойчива конкурентоспособност¹ в контекста на множество кризи.
- **Секция NAT би трябвало да основава дейността си на основите**, положени през последните няколко години, да запази „ръководната линия“ и да насърчава дългосрочни стратегии въз основа на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и целите за неутралност по отношение на климата, определени в Европейския зелен пакт.
- Изборите за **Европейски парламент и обновяването на състава на Комисията** през 2024 г. ще дадат възможност не само да се отговори на исканията за консултация, но и да се определи дневния ред за бъдещето.

¹ „Една всеобхватна европейска продоволствена политика ще има наистина смисъл за европейските потребители, ако храните, произведени в ЕС в съответствие с изискванията за устойчиво развитие, са конкурентоспособни. Това означава, че европейският селскостопански и хранително-вкусов сектор трябва да е в състояние да осигурява храни за потребителите на цени, които включват допълнителни разходи за критерии като устойчивост, хуманно отношение към животните, безопасност на храните и хранителна стойност, но също и справедлива възвръщаемост за земеделските стопани, като в същото време запазва позицията си на предпочитан избор за преобладаващата част от потребителите“. Становище относно „Приносът на гражданското общество за разработването на всеобхватна продоволствена политика в ЕС“, точка 5.8, [ОВ C129, 11.4.2018 г., стр. 18.](#)

- Чрез своята работа **секция NAT** ще продължи да **разработва процеси и структурирани подходи** с цел по-силно въздействие върху процесите на създаване на политики в тясно сътрудничество със своите органи и структури (Обсерватория на устойчивото развитие, постоянна проучвателна група „Устойчиви продоволствени системи“ ad hoc група относно конференциите на страните по РКООНИК, Европейска платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика) и с другите секции на ЕИСК/ССМІ.

II. Хоризонтални принципи и методи на работа

- От съществено значение е да се **насърчава структурираното участие на гражданското общество** в разработването, изпълнението и мониторинга на различните политики. Секция NAT ще продължи да подкрепя и допълнително да разработва предложения и инициативи за насърчаване на подход, основан на по-голямо участие, чрез консолидиране на съществуващите инициативи (като ECESP и Пакта за селските райони) и насърчаване на нови инициативи (като например Европейски съвет по продоволствена политика и пространство за участие на заинтересованите страни в изпълнението на ЦУР). По-слабо представените групи (като коренните общности) също ще участват по-активно.
- **Засилване на ангажираността на младите хора:** От няколко години ЕИСК работи по въпроса как да включи по-добре мнението на младите хора в своята работа и в процеса на вземане на решения в ЕС по структуриран и съдържателен начин. NAT е пионер в тези усилия и ще продължи да бъде ангажирана с усилването на гласа на младите хора и младежките организации по въпросите на климата и устойчивостта чрез проекти: [Кръгли маси за младежта в областта на климата и устойчивостта](#), [Млад делегат на ЕИСК на конференцията на страните](#) и [Европейската платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика \(ECESP\)](#).
- **Интегриране на устойчивостта, кръговостта, проверката на устойчивостта на селските райони и оценката на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта във всички приоритети на секцията:** всички дейности на комисия NAT би трябвало да допринасят за изпълнението на целите за устойчиво развитие (ЦУР), а връзката с ЦУР би трябвало да бъде ясно формулирана, когато това е възможно. За да може кръговата икономика да се превърне в „кръгово общество“, принципите на кръговост също би трябвало да бъдат включени във всички политически дейности на секция NAT, например в областта на устойчивите продоволствени системи, биологичното разнообразие и селските райони. NAT ще се стреми да направи оценка на очакваното въздействие на новите законодателни инициативи върху селските райони („проверка на въздействието върху селските райони“²), като прилага принципа „никой да не бъде изоставен“, и във всички становища на секцията ще подчертае потенциала на селските райони за постигане на ЦУР. Секция

²

Вж. [дългосрочната визия на ЕС за селските райони](#) — селските райони са дом за почти 30 % от населението на ЕС.

ще допринесе и за ангажимента на ЕИСК ефективно да прилага [Оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта](#) и [резолуцията относно дълготрайното наследство на Европейската година на младежта](#) въз основа на резултатите от предстоящото проучване [„Структуриран ангажимент на младите хора след Европейската година на младежта \(2022 г.\)“](#).

- **Насърчаване на знанията и образованието относно устойчивостта за цялото население, от ранна възраст, в различните области на политиката.** Като продължение на предходната работа на секция NAT е важно да се установи критично мислене и да се популяризират познания за ЦУР – и по-специално за селското стопанство и устойчивите храни – по-конкретно за младите хора, както и да се създадат дискуссионни форуми (напр. по въпросите на селското стопанство, продоволствените системи, кръговата икономика и др.) и да се изтъкнат възможностите за професионално развитие в тези сектори.
- **Възприемане на основан на основните права подход във всички области на работа на секция NAT,** включително например правото на устойчива и здравословна храна, на здравословна околна среда и др., залегнали в икономиката на благополучието.
- **Прилагане на прогнозен подход** в становищата на NAT и различни инициативи, за да се гарантира, че нашите препоръки ще бъдат от полза в дългосрочен план и ще допринесат за изграждането на отворена стратегическа автономност и устойчивост в ЕС, особено в хранително-вкусовия сектор.
- **Осигуряване на тясно сътрудничество с други секции/органи на ЕИСК** във всички области на политиката, свързани с дейността на NAT. Само чрез разчупване на изолираността и съвместна работа можем да намерим системни решения на сложните предизвикателства, пред които сме изправени.
- **Засилване на последващите действия във връзка със становищата и комуникацията** чрез стратегически подходи за по-голямо въздействие.
- **Насърчаване на екипния дух между членовете на секция NAT и секретариата** чрез съвместно създаване и съвместно проектиране: имаме различни роли и можем да използваме индивидуалните си силни страни, за да постигнем по-добри резултати. Секретариатът може да подкрепя и подготвя членовете да изпълняват консултативната роля на ЕИСК, но също така да се превърнат в „разказвачи“ за случващото се по места.
- **„Да превърнем думите в дела“— ръководене чрез примера в сферата на устойчиви и приобщаващи методи на работа** чрез непрекъснато сътрудничество с EMAS (без пластмаса, намаляване на хранителните отпадъци, екологосъобразна мобилност, устойчиво снабдяване, неутралност по отношение на климата и др.), оптимизиране на използването на цифрови инструменти, уебинари и др. и повишаване на приобщаващия характер на проявите (баланс между половете, участие на младите хора, излизане извън рамките на „Брюкселския балон“, чрез включване, например, на местните общности, коренното население и др.).

III. Абсолютен приоритет

Абсолютният приоритет ще се основава на предишния мандат и ще се съсредоточи върху:

„Насърчаване на системните промени и икономиката на благосъстоянието, от които се нуждаем за успешното изпълнение на Европейския зелен и социален пакт и целите за устойчиво развитие към справедлив преход. Това ще допринесе, наред с другото, за по-устойчиви и по-справедливи системи на хранително-вкусовата промишленост и за процъфтяване на селските райони, като същевременно се държи сметка за възможностите на планетата.“

В контекста на множество кризи ЦУР остават нашият компас като единствената универсална визия за мир, социално-икономически просперитет и устойчивост на околната среда, с която разполагаме. Неприлагането на принципите на ЦУР за социално приобщаване, чиста енергия, всеобщ достъп до обществени услуги и отговорно потребление и производство ще доведе до още повече кризи и геополитическо съперничество. Неизпълнението на ЦУР ще бъде вредно и за предприятията и бъдещата конкурентоспособност.

Очаква се целите за неутралност по отношение на климата и справедлив преход също да останат на челно място в дневния ред на институциите през следващите години. Във всеки случай **развитието на социалното измерение на екологичния преход при зачитане на възможностите на планетата ще бъде от ключово значение за постигането на икономика на благосъстоянието, по-устойчива и по-справедлива хранително-вкусова система и по-балансирано развитие на селските и градските райони.** Преходът към устойчивост ще бъде успешен само ако се основава на широка подкрепа, справедливост и активно участие на всички слоеве на обществото. Тъй като все по-голям брой участници от гражданското общество и академичните среди насърчават системен и преобразуващ подход за съчетаване на социалното благосъстояние и жизнеспособното икономическо развитие със зачитането на възможностите на планетата, текущата работа на секция NAT за постигане на икономика на благосъстоянието „отвъд растежа“ ще бъде по-уместна от всякога.

IV. Политически приоритети

1. **Ускоряване на изпълнението на ЦУР** ще бъде цел на NAT през новата половина на мандата, в тясно сътрудничество с ОУР, чрез продължаване на усилията за отправяне на призив за всеобхватна стратегия на ЕС относно ЦУР, предлагане на по-структурирано участие на участниците от гражданското общество (за което ЕИСК би могъл да предложи подходящо пространство за срещи) и насърчаване на съгласуваността на политиките. Секция NAT ще продължи да изготвя съответните становища и да дава принос в координация с другите секции на

ЕИСК/ССМІ, когато е целесъобразно, да участва в годишния политически форум на високо равнище в Ню Йорк и да си сътрудничи с ключови заинтересовани страни и мрежи като SDSN и ESDN.

2. **Неутралността по отношение на климата** продължава да бъде в основата на работата на секция NAT, като същевременно засяга много други аспекти на приоритетите на ЕИСК. Секция NAT ще продължи работата на създадената ad hoc група „РКООНИК“ като подготви нашето участие в годишните конференции на ООН по въпросите на климата в тясно сътрудничество с ГД „Действия по климата“ и организациите на гражданското общество, за да допринесе за постигането на неутралност по отношение на климата в ЕС до 2050 г.
3. **Кръговата икономика** ще продължи да бъде хоризонтален приоритет в тясно сътрудничество със секция INT и ГД „Околна среда“/ГД „Научни изследвания и иновации“, както и с участието на другите секции и ССМІ, по целесъобразност, за интегриране на широкия обхват на досиетата, плод на законодателната дейност. Под ръководството на Координационната група от 24 организации на гражданското общество, успехът на Европейската платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика ще продължи да стимулира изпълнението на новия план за действие за кръговата икономика, като по този начин ще се ускори преходът към кръгово общество в Европа и извън нея. В контекста на тази приоритетна област секция NAT ще продължи и ще засили работата си в областта на биоикономиката, като свърже храните и селското стопанство с кръговата икономика и ще участва в Европейския форум за политиката в областта на биоикономиката.
4. **Насърчаване на всеобхватна продоволствена политика — към по-устойчива обща селскостопанска политика (ОСП) и обща политика в областта на рибарството (ОПОР)**
 - **По-устойчивите и по-справедливите системи на хранително-вкусовата промишленост** ще останат основен приоритет за секцията, особено в контекста на предстоящата рамка за устойчиви продоволствени системи. Чрез рамката ще се положат основите за системните промени, които са необходими на всички участници в продоволствената система. Тя ще осигури и рамка за бъдещото управление на продоволствените системи, което се надяваме да включва създаването на Европейски съвет по продоволствена политика. Секцията ще се съсредоточи по-специално върху насърчаването на ефективно и приобщаващо управление за устойчиви продоволствени системи и върху насърчаването на отворена стратегическа автономност за устойчиви храни. ЕИСК вече предложи във всички бъдещи търговски споразумения на ЕС стратегиите на Зеления пакт, „От фермата до трапезата“ и за биологичното разнообразие да бъдат включени като

световни стандарти за устойчивост. ЕС играе водеща роля по отношение на устойчивостта и качеството на храните и би трябвало да гарантира **истинска реципрочност на стандартите в търговските споразумения**, по-специално по отношение на хуманното отношение, устойчивостта, прозрачността и проследимостта от фермата до трапезата. Това е необходимо в един все по-конкурентен и отворен глобален контекст. Важно е също така да се разгледат отношенията със съседните държави.

- **По-устойчиво и по-справедливо селско стопанство:** Секция NAT ще продължи да подкрепя изпълнението на стратегията „От фермата до трапезата“, като същевременно предоставя подкрепа и конкретни инструменти на земеделците и селскостопанските работници в ЕС (напр. чрез политика за насърчаване, схеми за качество, етикетиране на произхода, забрана на нелоялните търговски практики, подкрепа на системите за производство и разпространение на местно равнище и др.), като създава алтернативни икономически източници на приходи в селските райони (напр. чрез енергия от възобновяеми източници), насърчава приемствеността между поколенията и предлага достатъчно рано препоръки за новата Комисия във връзка със следващото преразглеждане на общата селскостопанска политика (ОСП), а именно чрез становище по собствена инициатива.
 - ОСП заема централно място в европейската интеграция, но трябва да работим за нейното подобряване, за да отговорим на икономическите, социалните и екологичните нужди. Една ориентирана към бъдещето хранително-вкусова система би трябвало да гарантира жизнеспособността на земеделските стопанства и хранително-вкусовата промишленост, особено семейното селско стопанство и малките и средните предприятия.
 - Секция NAT ще насърчава и прозрачността по цялата търговска верига. Ясните правила за етикетиране за потребителите, обозначенията за произход ЗГУ и ЗНП и контролът на спекулативните процеси, засягащи потребителите и производителите, ще спомогнат да се избегне изкривяването на пазара и нанасянето на вреди на цялата верига.
- **Устойчиво рибарство (включително аквакултури):** секция NAT ще разработи всеобхватна визия, която насърчава справедлив преход за сектора, като същевременно насърчава декарбонизацията, опазва биологичното разнообразие, подчертава хранителните аспекти, свързани със здравословното хранене, и насърчава възможностите за селските райони. След това осъществяването на визията може да бъде адаптирано към местните и националните особености.

5. **Възстановяване и опазване на природния капитал — здравословна планета за здрави хора**

- **Биологично разнообразие:** Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал от 2022 г. отбеляза историческо постижение в борбата срещу загубата на биологично разнообразие. Необходимо е обаче да се направи много повече, за да се защитят и възстановят естествените екосистеми, от които зависят хората и по-голямата част от техните икономически дейности (напр. от едрите хищници). По-специално, хората трябва да преосмислят връзката си с природата и е необходима промяна на посланието. Секция NAT ще увеличи усилията в рамките на новия мандат, за да се гарантира по-структуриран подход към опазването на биологичното разнообразие и да се увеличат полезните взаимодействия между процесите на Конференцията на страните по РКООНИК в областта на климата и биологичното разнообразие.
- **Опазване на околната среда (въздух, вода, почва):** Секция NAT ще продължи да включва опазването на околната среда, както и схемите за разширена отговорност на производителя във всички политики на ЕС. Това продължава да бъде от решаващо значение за предотвратяването и отстраняването на замърсяването на въздуха, водата, почвата и потребителските продукти. По-специално секция NAT ще допринесе и за текущата работа на ЕИСК за насърчаване на по-стратегически подход към водите чрез син пакт на ЕС. Ще бъдат укрепени връзките между опазването на околната среда, кръговата икономика и икономиката на благосъстоянието и здравето на гражданите.
- **Основен на правата подход за хората и природата** — правото на здравословна околна среда и прилагането, както и непрекъснатото подобряване на достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда: Тъй като правата на човека и околната среда са взаимозависими, чистата, здравословна и устойчива околна среда е необходима за пълноценното упражняване на основните права на човека, като например правото на живот, здраве, храна, вода, канализация и развитие, наред с другото. В този контекст предприемането на действия за Европейски съюз, в който екологичните права действително се прилагат и непрекъснато се подобряват, е най-ефективният начин за постигане на напредък. Секция NAT ще надгражда върху работата през последните години за по-нататъшното разработване на основан на правата подход за хората и природата.

6. **Към устойчиво развитие на селските и градските райони — прилагане на цялостна стратегия**

- **Допълнителен принос към процеса на улесняване на Пакта за селските райони на политическо равнище.** Участието на обществеността е от решаващо значение за осигуряване на устойчиво развитие на селските/градските райони: Европа трябва да се вслушва в селския свят и неговите общности, което надхвърля рамките на

селскостопанския сектор. Конкретни дейности на секция NAT биха могли да предполагат, например, по-нататъшно участие в съвместното проектиране на Пакта за селските райони и в организирането на двугодишната конференция за Пакта за селските райони; участието на членовете на ЕИСК на национално равнище за насърчаване на ангажиментите (работа на местно равнище); популяризирането и прилагането на Пакта за селските райони чрез вътрешни заседания на ЕИСК на секциите/ССМИ и обсерваториите, например по въпросите на мобилността в селските райони, цифровия преход. и др. или чрез организирането на ad hoc срещи; евентуалното организиране на награда на ЕИСК за гражданското общество или проява „Твоята Европа, твоето мнение“, посветена на селските райони.

- **Продължаване на разработването на цялостна стратегия**, засилване на сътрудничеството с други органи (ППГ) и секции (напр. ESO, SOC) с цел насърчаване на по-структуриран подход в рамките на Комитета, както и с външни заинтересовани страни и други институции (КР, Европейската комисия, ЕП). Европейските селски и градски райони не се развиват равномерно. От решаващо значение е да се насърчават политики, които ограничават тази тенденция и гарантират справедлив и устойчив преход към икономика на благосъстоянието във всички области и насърчават възстановяване на баланса в разпределението на населението.

V. NAT и нейните органи — съвместна структура

Областите на компетентност на секция NAT са: Устойчиви продоволствени системи, селско стопанство, рибарство, опазване на околната среда и биологично разнообразие, горско стопанство, развитие на селските и градските райони, устойчиво развитие, политика в областта на климата и действия в областта на климата, кръгова икономика – както е посочено в решението на Бюрото на ЕИСК относно рационализирането на структурите и работните органи на Комитета.

Секция NAT включва три други органа: Обсерватория на устойчивото развитие, постоянна проучвателна група „Устойчиви продоволствени системи“ и ad hoc група „РКООНИК/КС. Освен това секции NAT и INT осигуряват секретариата на съвместната платформа на заинтересованите страни в областта на кръговата икономика, управляване от ЕИСК и Европейската комисия. Работата на тези органи ще бъде съгласувана с основната работа на секция NAT за насърчаване на полезните взаимодействия, осигуряване на съгласуваност и постигане на максимално въздействие.

